

RELATIONER

• TEORI

METODE

PRAKSIS

SYSTEMISK TÆNKNING

Kort sagt

Systemisk tænkning betyder at kunne tænke i relationer, mønstre og kontekster.

Det, vi er, er skabt i en sammenhæng med andre og dermed i en relation. Hvis vi skal ændre adfærd, skal vi altså ændre adfærd i forhold til de personer, som vi læner vores identitet op ad. Derfor skal vi se på relationerne og mønstrene omkring os.

Hvis han nu bare havde gjort det jeg sagde til ham

Kontaktlæreren har haft sagt til Ahmed utallige gange, at han var nødt til at holde fast ved deres aftale om fremmøde, hvis han ville komme igennem skoleperioden.

Trods det skete det endnu engang, at Ahmed først kom lige op til middag. På teammødet blev lærerne enige om, at de ikke kunne lade Ahmed gå videre.

Vi er de historier der fortælles om os

Når vi vælger en handling, vælger vi handlingen ud fra, hvad vores primære og vigtige relationer forventer. Det skaber nemlig tryghed både hos den, som vælger handlingen og hos de personer, som er tætte på os. Det gælder også den "forkerte" handling! Vores valg er derfor betinget af vores relationer.

Ligeværd og hensigtsmæssige handlinger

At tænke eller arbejde systemisk betyder, at man går fra en lineær til en cirkulær tænkning.

En lineær måde er altid bagud rettet. Ofte fordrer det, at nogen da bare kunne have gjort noget andet.

En cirkulær tilgang har fokus rettet imod, hvad der mon kan forklare, at en elev bliver ved med at foretage uhensigtsmæssige valg: Hvilke sammenhænge træffer eleven sine valg i?

Ud fra hvilke omstændigheder? Hvad sker der i andre situationer?

Med andre undervisere eller andre elever?

Modsat en lineær forståelsesform, hænger alting sammen med alting. Der opereres med årsags-virknings-relationer. Offerroller og skyld fordeles på ny, da en virkning altid kommer efter en årsag.

**FAST
HOLD
ELSES
KARA
VANEN**

VEJE TIL
GENNEMFØRT
UDDANNELSE

Alle forsøger at gøre deres bedste

Alt det mennesker gør, betragtes som logisk og meningsfyldt – for lige netop DEM!

Det betyder IKKE nødvendigvis, at det giver mening for os andre.

Når vi derfor går på jagt efter forklaringer, er nysgerrige og åbne, kommer der næsten altid en forklaring frem, som afslører, at en elev faktisk forsøgte at gøre sit bedste – under de givne vilkår. En positiv ændring ét sted i systemet kan medføre en ændring et andet sted i systemet - som ringe i vandet der breder sig.

Der er ingen objektiv virkelighed

Verden opfattes ud fra vores EGEN forståelse og vilkår. Vores opfattelser af virkeligheden kan derfor være meget forskellige. At en handling har fundet sted eller ej, kan naturligvis ikke diskuteres. Men ofte er det tænkningen om en handling, der ender med at blive afgørende for de efterfølgende konsekvenser. Derfor er det ofte nødvendigt at konstruere en sandhed, som man kan blive enig om, for at anerkende at der kan være andre måder at betragte en handling på.

Nysgerrighed

At kunne være oprigtigt nysgerrig, er en forudsætning for at kunne sætte sig ind i, at andre mennesker kan opleve situationer anderledes og ser en anden virkelighed end den, som man selv ser.

Vi har ofte en tendens til at ville "hjælpe" andre mennesker med at forstå, at det er vores opfattelse der er den rigtige, og altså ikke deres. Ved hjælp af nysgerrighed anerkender vi andre menneskers opfattelse af situationer, fx opfattelser af hvorfor en konflikt opstår.

Fagudtryk

Lineær: Et stærkt fokus på fakta og objektive sandheder.

Cirkulær: Her betragter man mulige sammenhænge, forestillinger, vurderinger og antagelser.

Objektiv: Uafhængig af den som opfatter, saglig, værdifri.

Praksis

Forståelsesformer, se kort nr. AT1.

RELATIONER

• TEORI

METODE

PRAKSIS

KONTAKT

Allan Simonsen "Gennembrudspædagogik", Dansk Psykologisk Forlag